

RONNIE M. CERICO

Si Ronnie M. Cerico ay tubong-Maygnaway, San Andres, Catanduanes. Kasapi siya ng Bilog Writers' Circle, isang samahan ng mga manunulat sa isla-lalawigan ng Catanduanes. Naging fellow siya ng 9th Saringsing Bicol Writers' Workshop noong 2019 at Palihang Rogelio Sicut 14 noong 2021. Nailathala ang ilan sa kaniyang mga akda sa *Liwayway Magazine*, *Habi (Zine 2)* ng Titik Poetry, *Katastropiya* ng 7 Eyes Productions, OPC, *Dulang: Dyornal Ning Pagsurat Catandunganon*, *Ani*, ang opisyal na Literary Journal ng Cultural Center of the Philippines (CCP), at Institute for Occupational Health and Safety Development (IOHSAD).

PAGITAN

Programang “Balik-Pinas! Balik-Hanapbuhay!” ng pamahalaan, magkakaloob ng livelihood assistance sa mga apektadong OFWs.

Ito ang magandang balitang bumungad sa amin habang nanonood kami ng pang-umagang balita sa TV. Magkakaloob ang pamahalaan ng pinansyal na ayuda sa mga apektadong OFWs, na gaya ni Ate Regina na uuwi sa bansa.

Dekada na rin ang iginugol ni Ate Regina sa pagiging kasambahay sa bansang Kuwait. Bagamat ayaw pa niyang umuwi sa isla-probinsiya ng Catanduanes, pikit-mata siyang uuwi dahil sa banta ng pandemya, kahit di pa tapos ang kanyang huling kontrata.

Kahit papaano, malaking bagay na rin ang matatanggap na ayuda, kahit kulang na kulang. Marahil, iniisip niya na lang na paraan ito ng Diyos upang makompleto silang mag-iina. Dahil kasi sa milya-milyang layo, hindi niya makuha-kuha ang loob ng aking dalawang pamangkin na lumaki na sa aming pangangalaga. Kami na kasi nina Mama at Papa ang umako sa mga responsibilidad sa mga anak niya nang maghiwalay sila ng kanyang asawa. Rumupok kasi ang pundasyon ng kanilang padre-de-pamilya, naglipat-

agosto

bahay, at nagpakasasa sa buwanang padala ng ate ko.

Kaya nang balitaan namin siya tungkol sa programang ito ng pamahalaan, pumayag na rin siya kahit mawawalan siya ng hanapbuhay. Nang makauwi at matapos ang kanyang quarantine sa Maynila at dito sa isla, hindi na niya inaksaya ang pagkakataon na bumawi sa kanyang mga anak. Bagamat binabalewala siya ng mga ito sa umpisa, sa paglipas ng mga araw ay unti-unti rin silang naging malapit sa isa't isa.

Ngunit kasabay ng malawakang bakunahan at pagsilay ng liwanag sa dilim ng pandemya, kasabay rin ang pagnipis ng kaunting ipong naitabi ni Ate Regina. Puro kasi palabas ang pera at walang pumapasok. At manlulumo na lamang siya sa kaiisip sa dekada niyang sakripisyo sa ibayong-dagat, na tila nilamon lang ng dagat ang lahat dahil sa pagloloko ng dati niyang asawa.

At dahil muling nagbukas ang mga paliparan at maaari na ulit bumalik sa ibang bansa, agad niyang inasikaso ang kanyang mga papeles sa muling paglipad, maging ang pagpoproseso niya sa ayudang ipinangako ng pamahalaan. Halos araw-araw siyang wala sa aming bahay kaya madali rin niyang naisaayos ang mga kakailanganin niyang dokumento.

At sa bawat araw na papalapit na ang kanyang pag-alis, unti-unti na namang nagkaroon ng pagitan sa kanilang mag-iina. Ramdam ulit ni Ate Regina ang lungkot ng muli niyang paglayo at ang muling mabalewala. Hanggang sa magpasya siyang itago sa kanilang silid ang mga dokumento at hanggang sa matanaw niya mula sa bintana ng kuwarto ang pagitan ng lupa at dagat, maging ang mga paralawod¹ at ang bangkang de-motor sa dalamkasigan. Biglang sumagi sa kanyang isip, nang napasakamay na ang ayuda mula sa pamahalaan, ang dating puwesto ni Mama sa saod² bilang rigaton³ ng isda. At maiisip rin niya ang pagitan, na magiging milya-milya, sa sandaling siya'y lumipad—para sa kinabukasan ng aming pamilya, at lalo't higit, ng kanyang mga anak.

.....
¹ paralawod – tawag sa mga mangingisda.

² saod – palengke.

³ rigaton – nagtitinda ng isda.